

UNGDOMSSEKTORNS
KOMPETENSCENTER
FÖR LIKABEHANDLING

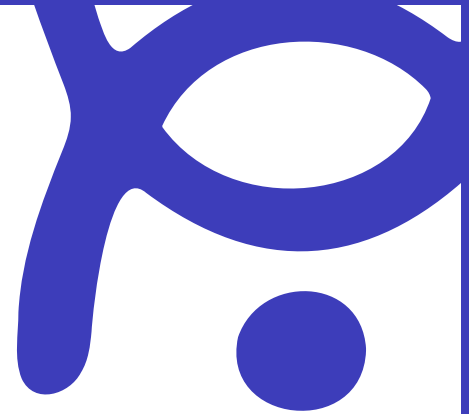
Checklista för diskriminerande strukturer inom ungdomsverksamhet

För arbetsgemenskaper och
organisationer

Utvärderingsverktyg

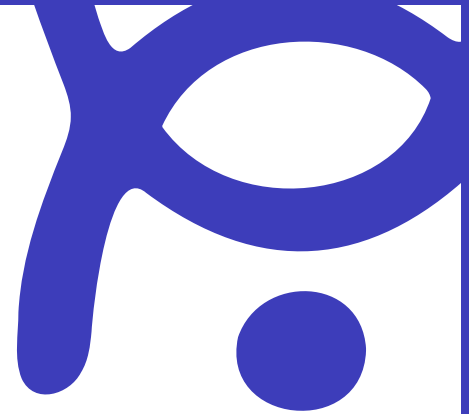

Presentation av materialet

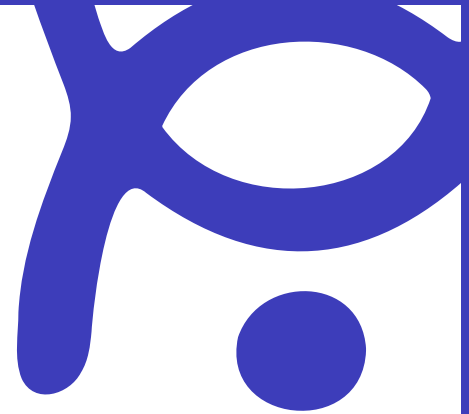
- *Checklista för diskriminerande strukturer* är ett utvärderingsverktyg som hjälper till att identifiera diskriminerande strukturer och verksamhetsmodeller inom ungdomsverksamheten.
- Materialet kan användas för att identifiera utvecklings- och kompetensbehov samt för att planera och genomföra åtgärder som främjar likabehandling.
- Checklistan består av två delar: den här första lämpar sig för **arbetsgemenskapen eller organisationens ledning**, och den andra delen är avsedd för enskilda medarbetare för självvärdering av den egna verksamheten.
- Checklistan för arbetsgemenskapen innehåller **fyra avsnitt**: 1. Verksamhetsprinciper, 2. Utveckling och utvärdering av verksamheten, 3. Tillgänglighet och 4. Kommunikation.
- Materialet har tagits fram inom ramen för Ungdomssektorns kompetenscenter för likabehandling under åren 2025–2026.

Diskriminerande strukturer

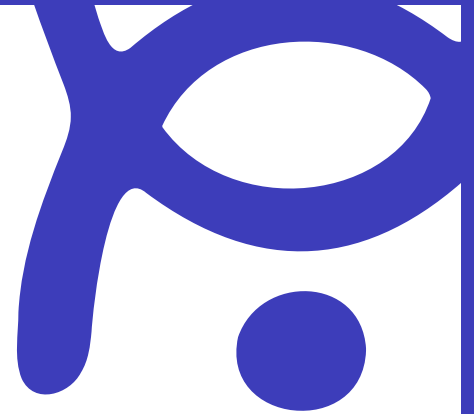
- Med diskriminerande strukturer avses praxis som bygger på befintliga strukturer och institutioner och som behandlar människor ojämlikt. Diskriminerande strukturer kan också synas i hur attityder och fördomar påverkar etablerade arbetssätt och verksamhetsmodeller.
- Diskriminerande strukturer inom ungdomsverksamheten kan vara svåra att upptäcka i vardagen. Det är ändå ungdomsarbetarnas och de organisationers ansvar som ordnar ungdomsverksamhet att se till att alla unga har lika möjligheter att delta och bli bemötta på ett likvärdigt sätt.
- Det här materialet hjälper till att identifiera diskriminerande strukturer som påverkar både ungas och anställdas likabehandling.

Användning av materialet 1/2

- Den här checklistan för arbetsgemenskapen innehåller **fyra avsnitt**. Varje avsnitt innehåller 6–10 påståenden som bedöms utifrån nuläget. Under vissa påståenden finns exempel som stöd för bedömningen.
- Påståendena bedöms enligt en trafikljusmodell:
  - **Grön:** Påståendet stämmer.
  - **Gul:** Påståendet stämmer delvis.
  - **Röd:** Påståendet stämmer inte.

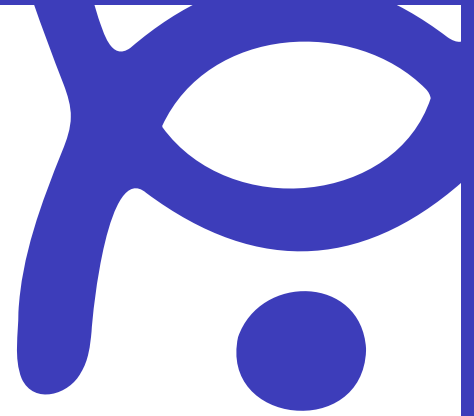
Användning av materialet 2/2

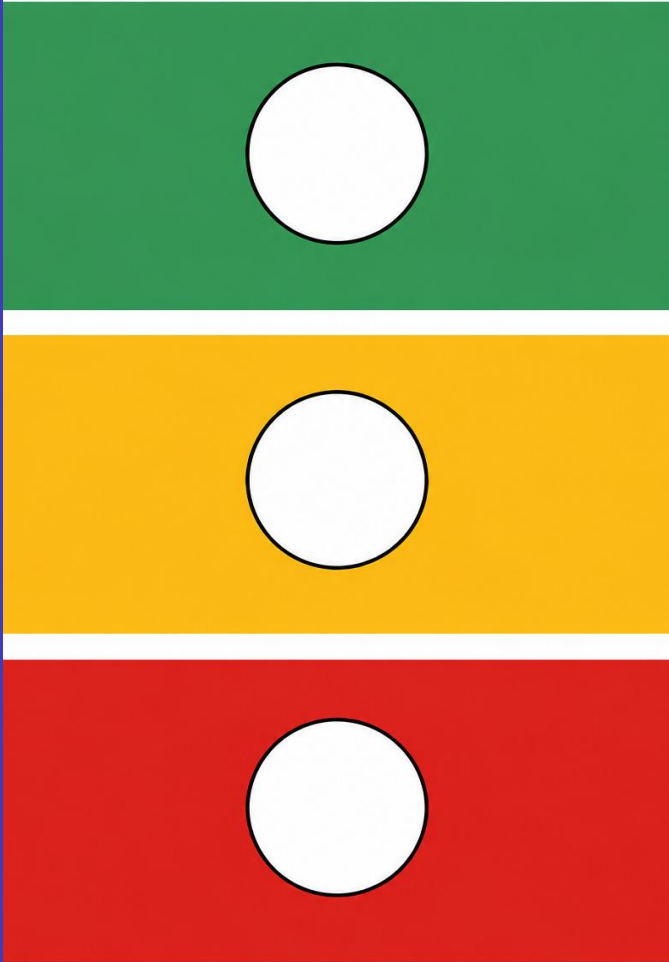
- Fundera på era observationer efter varje avsnitt med hjälp av följande frågor:
  - Vad fungerar redan bra?
  - Vilka utvecklingsområden identifierar vi?
  - Hur kan vi åtgärda de utvecklingsområden vi har identifierat?
- Ni kan återvända till materialet efter att ni har genomfört åtgärder och bedöma deras effekter samt identifiera eventuella nya utvecklingsområden.

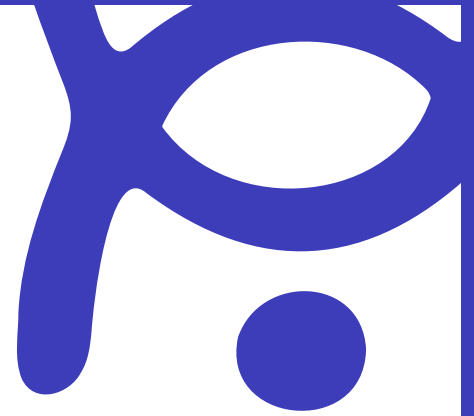

Verksamhetsprinciper

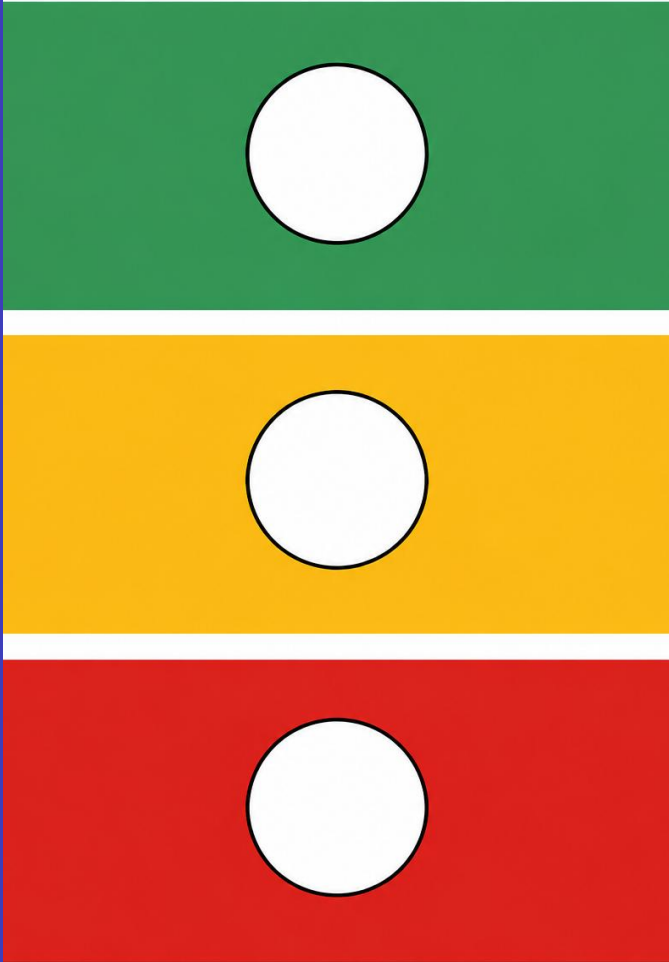

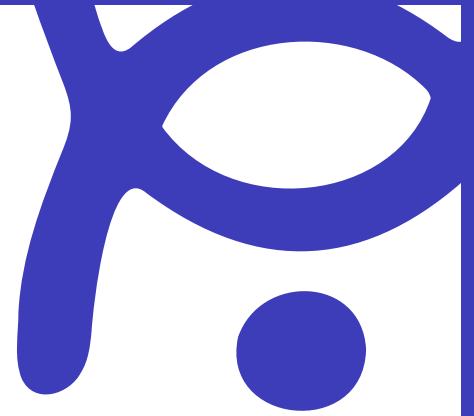
**Vi ser likabehandling som ett av
de centrala värden som styr vår
verksamhet.**

**Vi arbetar målmedvetet för att
främja likabehandling.**

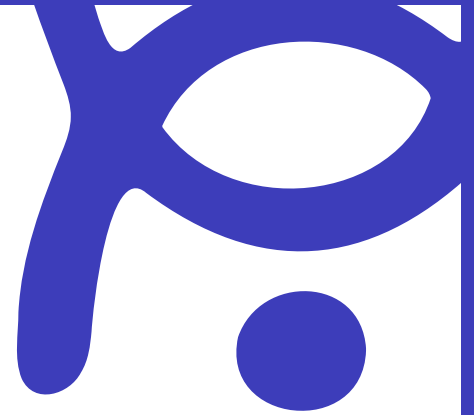

**Att främja likabehandling finns
inskrivet i våra gemensamma
verksamhetsprinciper.**

Exempel:

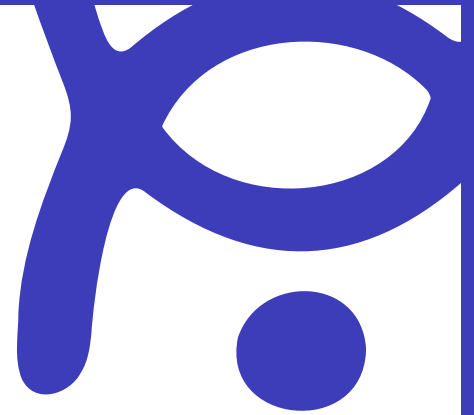
- Vi har tydliga riktlinjer för hur organisationens planer för likabehandling och jämställdhet omsätts i det praktiska ungdomsarbetet och i planeringen av verksamheten.

I vår verksamhet har vi gemensamma spelregler som förpliktar till likabehandling, till exempel principer för tryggare rum.

Exempel:

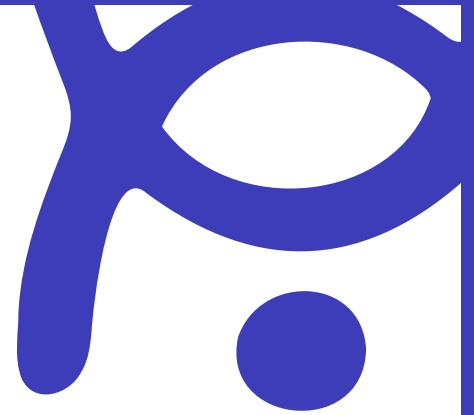
- När spelreglerna tas fram ser vi till att unga blir hörda och får möjlighet att vara delaktiga.
- Vid behov har vi tagit fram separata spelregler för olika verksamhetsformer.

**Vi uppdaterar regelbundet våra
gemensamma
verksamhetsprinciper och
spelregler som främjar
likabehandling.**

Exempel:

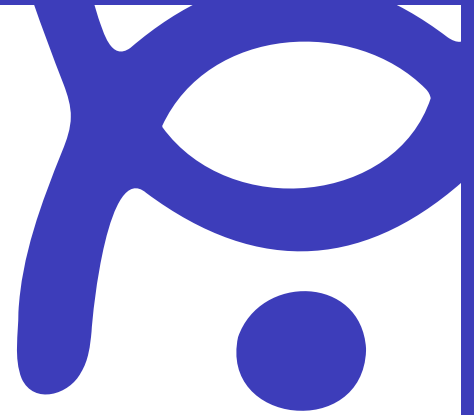
- Vi har gemensamt kommit överens om när uppdateringarna ska göras och vem som ansvarar för dem

I all verksamhet för unga finns utsedda personer som unga kan kontakta om de upplever diskriminering, rasism eller trakasserier.

Exempel:

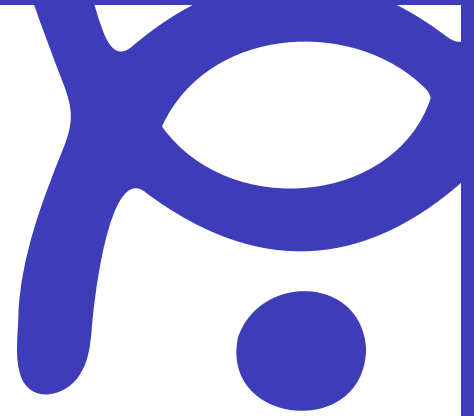
- Unga kan rapportera diskriminering både på plats och via exempelvis ett anonymt webbformulär.

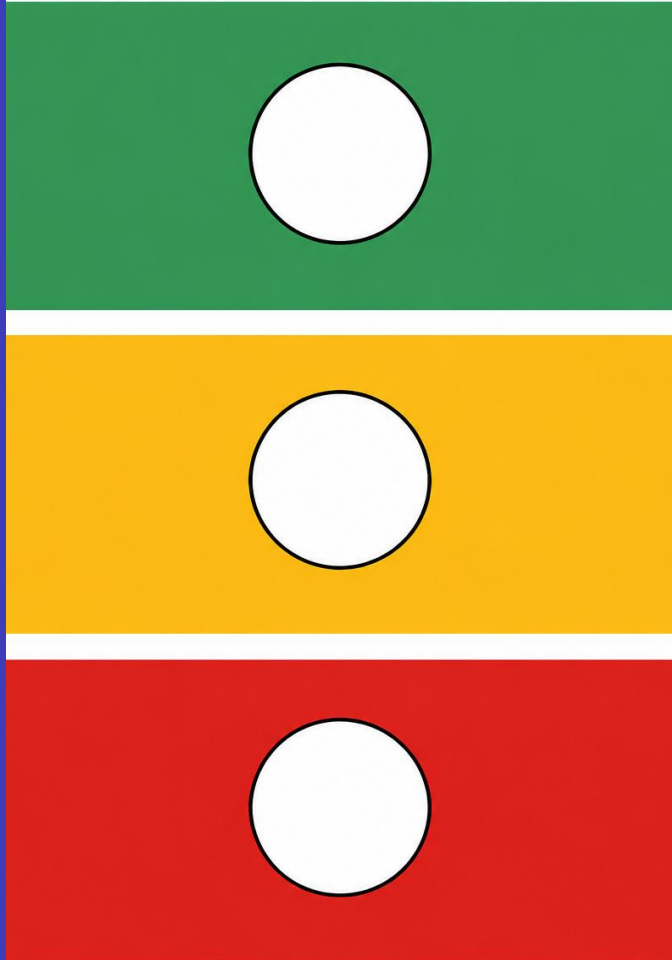
Alla i vår arbetsgemenskap har en gemensam förståelse för hur vi arbetar för att främja likabehandling i praktiken.

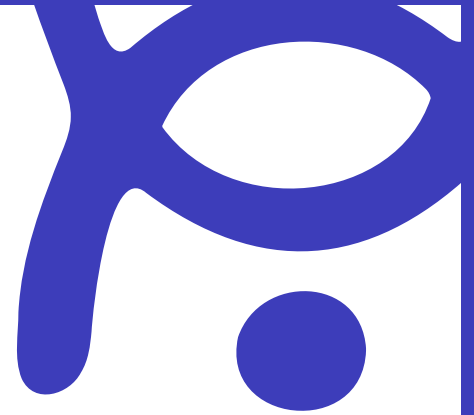
Exempel:

- Vi ser till att alla medarbetare förbinder sig till ett arbetssätt som främjar likabehandling.
- Vi har en gemensam förståelse för hur vi agerar om en ung person eller en medarbetare bryter mot våra gemensamma spelregler.

**Vi ger personalen möjlighet att
tillsammans bearbeta utmanande
situationer som de möter i sitt
arbete.**

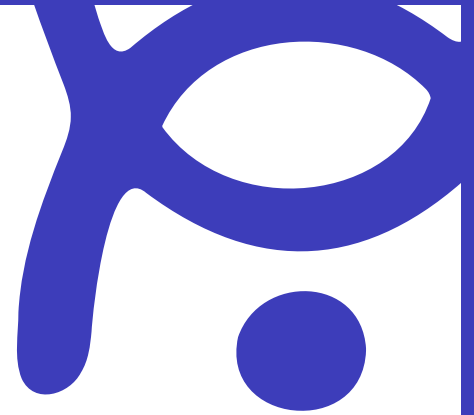

Vid inskolningen av ny personal går vi igenom likabehandling, hur diskriminering och rasism kan förebyggas samt hur man ingriper vid diskriminering.

Exempel:

- Vi ser till att ansvaret för att främja likabehandling bland unga delas av alla medarbetare.

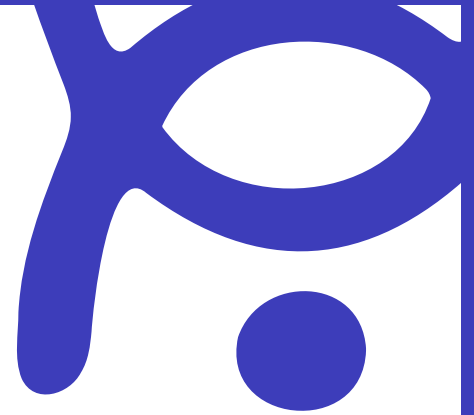
Vi värdesätter mångfald både bland unga och i arbetsgemenskapen.

Exempel:

- Vi arbetar för att personalen på ett mångsidigt sätt speglar områdets eller målgruppens befolkning.
- Vi använder positiv särbehandling i rekryteringen när det är möjligt.
- Vi främjar likabehandling och icke-diskriminering i rekryteringen genom att erbjuda rimliga anpassningar och stöd som motsvarar individuella behov.

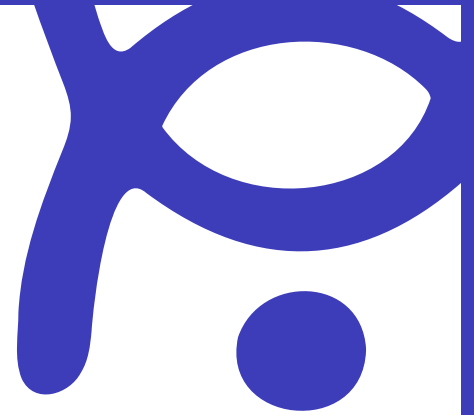
Utveckling och utvärdering av verksamheten

Vi följer upp och utvärderar hur likabehandling förverkligas i vår verksamhet.

Exempel:

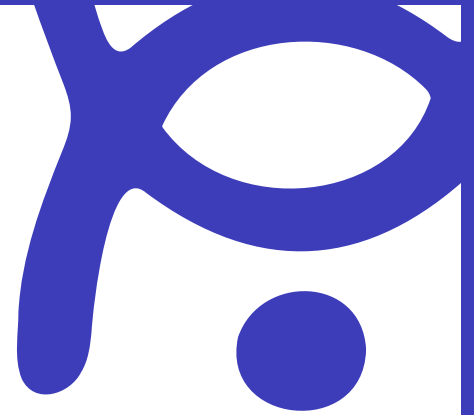
- Vi genomför regelbundet enkäter, utredningar och tillgänglighetstester med olika metoder.

Vi samlar in feedback från unga om vår verksamhet.

Exempel:

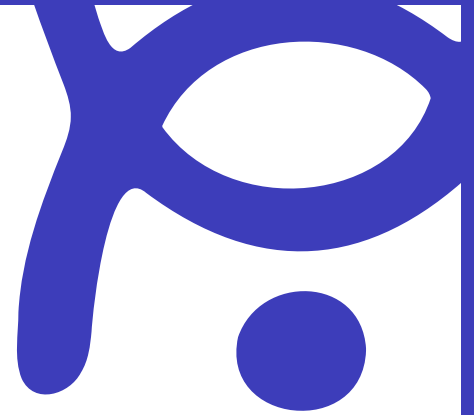
- Unga har en tydlig och lättillgänglig väg för att ge feedback.
- Vi genomför regelbundet enkäter som unga kan besvara anonymt.

Vi samlar in feedback från personalen om vår verksamhet.

Exempel:

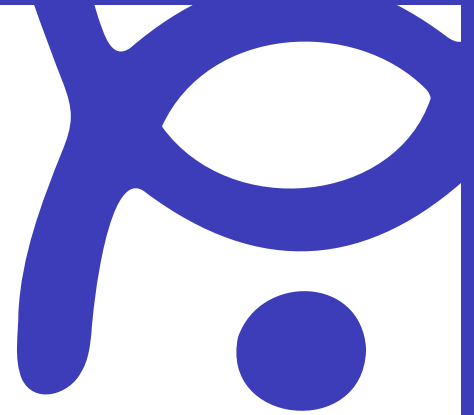
- Personalen har en tydlig och lättillgänglig väg för att ge feedback.
- Vi genomför regelbundet anonyma enkäter för personalen.

Vi utvecklar vår verksamhet utifrån regelbundna utredningar och den feedback vi får.

Exempel:

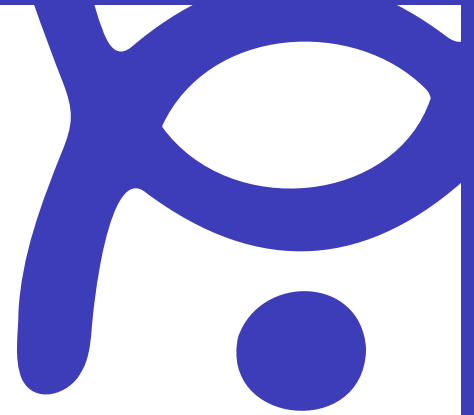
- I utvecklingsarbetet ser vi till att olika röster blir hörda och att olika målgrupper inkluderas.
- Vi använder aktuell kunskap i vårt utvecklingsarbete.
- Att utveckla och utvärdera våra verksamhetsprinciper och arbetssätt är en kontinuerlig process.

Vi erbjuder unga olika och tillgängliga sätt att vara med och utveckla verksamheten.

Exempel:

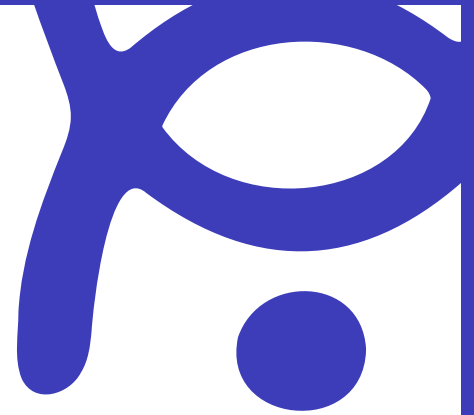
- Vi erbjuder möjligheter att påverka också för unga som inte deltar i verksamheten eller som sällan gör sina röster hörda.

Vi utvärderar systematiskt vilka unga vi når med vår verksamhet och vilka vi inte når.

Exempel:

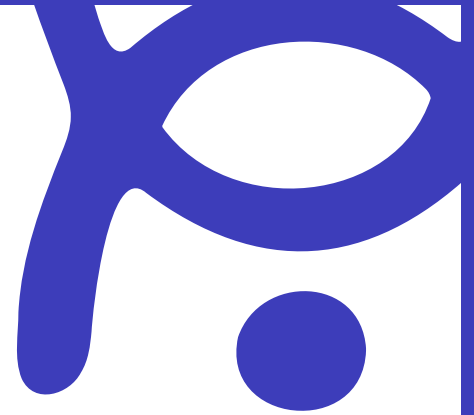
- Vi identifierar lokala fenomen och fenomen som berör olika målgrupper och som kan påverka ungas deltagande.
- Vi granskar också kritiskt hur ungdomsverksamhetens strukturer påverkar olika ungas möjligheter att delta.

Vi har definierat konkreta åtgärder för att nå unga med olika bakgrund och livssituationer.

Exempel:

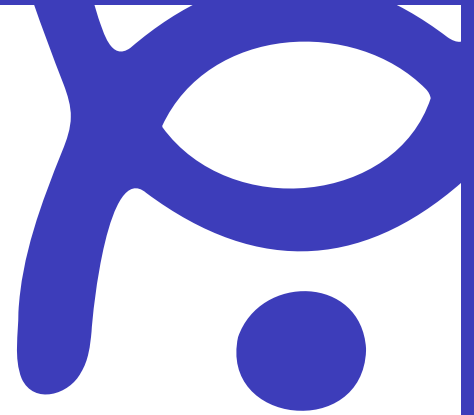
- Vi tar aktivt del av kunskap om likabehandling för att kunna identifiera och förebygga hinder för deltagande bland unga som tillhör minoriteter.

Den ungdomsverksamhet vi ordnar är mångsidig.

Exempel:

- Vi ordnar verksamhet för unga i olika målgrupper och tar till exempel hänsyn till kulturell mångfald.

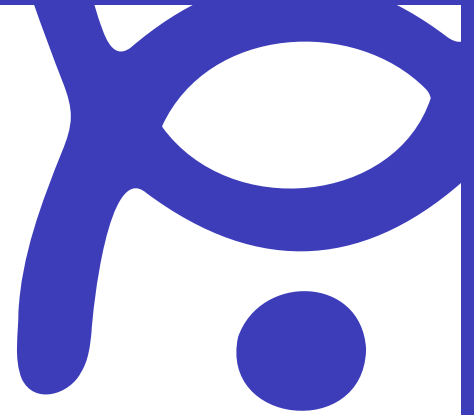
**Vi erbjuder aktivt våra
medarbetare möjligheter att
upprätthålla och utveckla sin
kompetens inom likabehandling.**

Exempel:

- Hela personalen deltar i gemensamt överenskomna utbildningar om likabehandling.
- Personalen ges möjlighet att delta i andra (avgiftsfria) utbildningar om likabehandling.

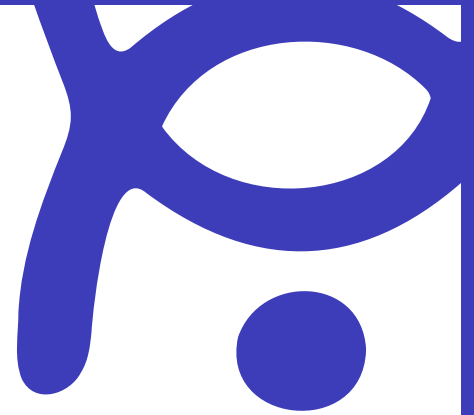
Tillgänglighet

I all ungdomsverksamhet tar vi hänsyn till att unga har olika bakgrund, förutsättningar och funktionsförmåga.

Exempel:

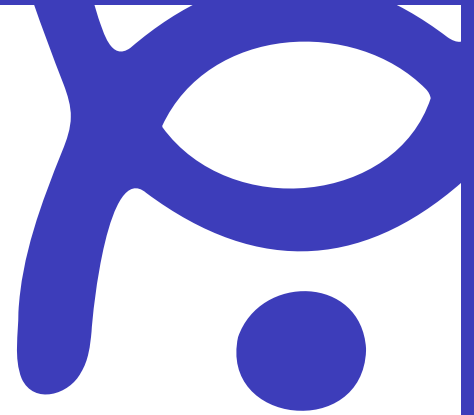
- Vi erbjuder unga olika sätt att delta och vara med i verksamheten.

Vi bedömer de fysiska verksamhetsutrymmenas tillgänglighet ur ett brett perspektiv med hänsyn till olika användares behov.

Exempel:

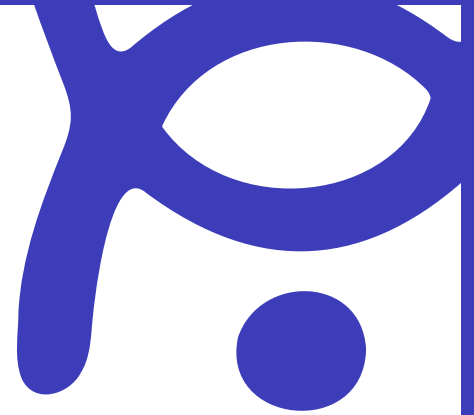
- Vi bedömer lokalerna utifrån hur det fungerar att ta sig dit, vistas där och delta i olika aktiviteter som ordnas i lokalerna.
- Vi använder sakkunnigas expertis eller material som tagits fram av sakkunnigorganisationer i bedömningen.
- En tillgänglighetskartläggning har genomförts i våra lokaler.

Vi ser till att våra lokaler gör det möjligt för olika användare att delta i verksamheten.

Exempel:

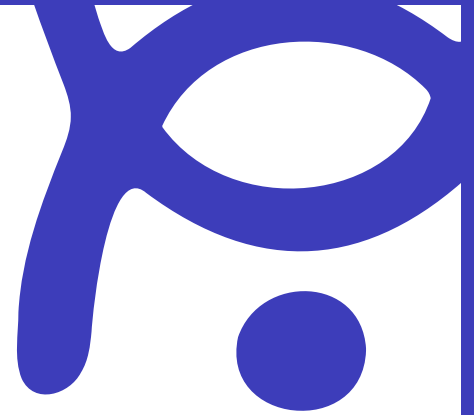
- Det är lätt att hitta till lokalerna och ta sig dit.
- Lokalerna är tillgängliga och lätta att använda också för unga som använder olika hjälpmedel.

Vi beaktar sensorisk tillgänglighet när vi bedömer våra lokaler.

Exempel:

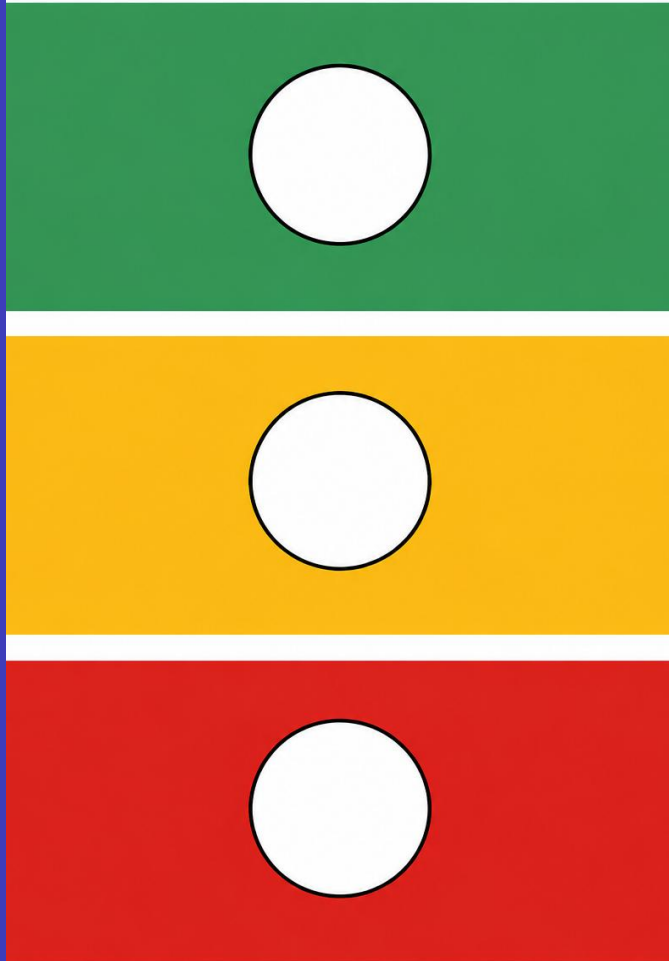
- Vi har ett lugnt utrymme där unga kan dra sig tillbaka vid behov, till exempel vid sensorisk överbelastning eller för att be.
- Våra lokaler är parfymfria.
- I belysningen tar vi hänsyn till ungas eventuella ljuskänslighet och synnedsettningar.

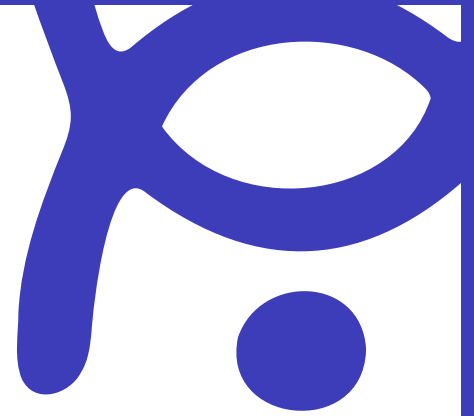

Vi beaktar köns mångfald när vi utvärderar och utvecklar våra lokaler.

Exempel:

- I våra lokaler finns könsneutrala toaletter.

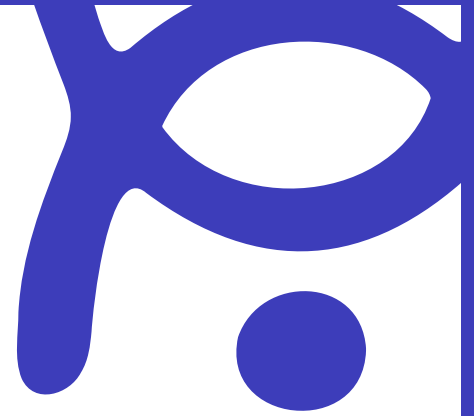

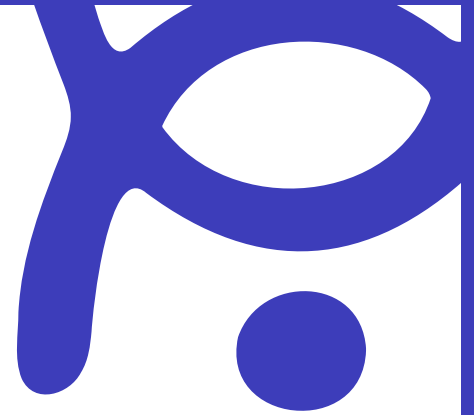
Vi åtgärdar aktivt och systematiskt de brister i tillgängligheten som vi upptäcker.

Exempel:

- Vi åtgärdar identifierade brister både på strukturell nivå och genom att vid behov erbjuda unga ändamålsenligt stöd och rimliga anpassningar.

Tillgänglighet är ett centralt krav när vi bedömer om nya lokaler eller lokaler som erbjuds av externa aktörer lämpar sig för vår verksamhet.

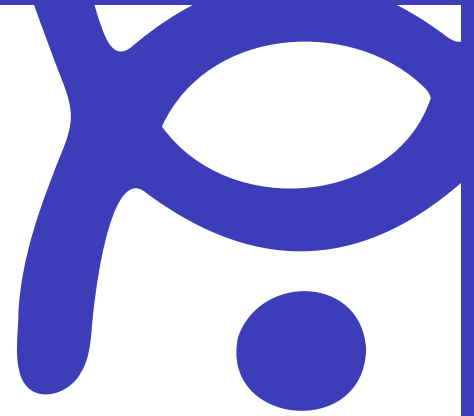
Vi ser till att den ungas eller familjens ekonomi inte hindrar deltagande i verksamheten.

Exempel:

- Det är gratis att delta i den verksamhet vi ordnar.
- Om verksamheten av motiverade skäl kostar pengar erbjuder vi en tydlig väg för att ansöka om ekonomiskt stöd eller befrielse från avgiften.
- Om merparten av verksamheten är avgiftsbelagd ser vi till att det också finns avgiftsfri verksamhet för alla unga.

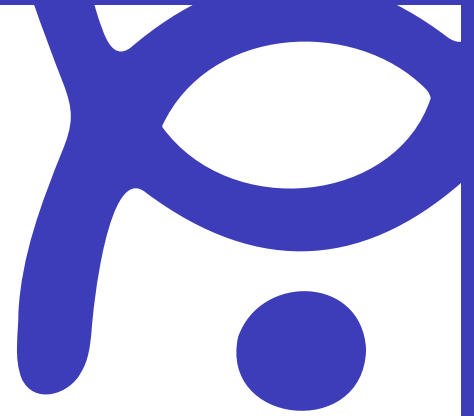
Kommunikation

Likabehandling, icke-diskriminering och antirasism är en synlig del av vår kommunikation.

Exempel:

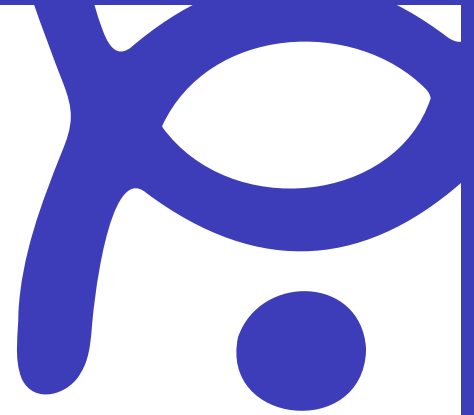
- Vi kommunicerar öppet och tydligt om våra gemensamma verksamhetsprinciper, till exempel principerna för tryggare rum, och om hur vi ingriper i störande beteende.

Vi kommunicerar om vår verksamhet genom flera olika kanaler.

Exempel:

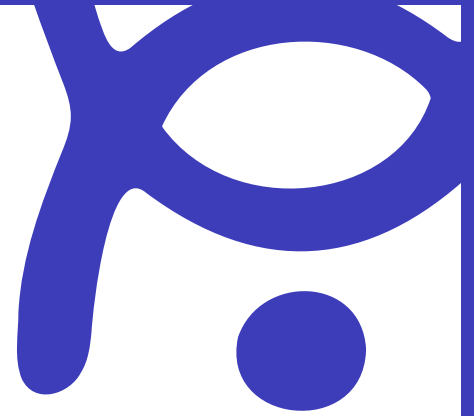
- Vi använder både digitala plattformar, till exempel sociala medier, och traditionella kanaler som tidningar och broschyrer.
- Vi prioriterar de kanaler som unga själva använder.

Vi riktar särskilt vår kommunikation till de unga som vår verksamhet inte når i dag.

Exempel:

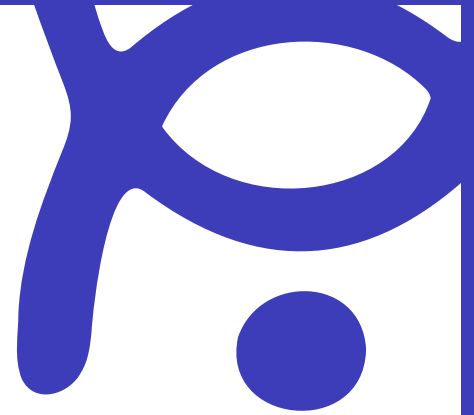
- Vi riktar kommunikation till olika minoritetsgrupper för att främja delaktigheten bland unga med olika bakgrund.
- Information om vår verksamhet finns tillgänglig på flera språk.

Vi informerar öppet om tillgängligheten i våra lokaler och i den verksamhet vi ordnar.

Exempel:

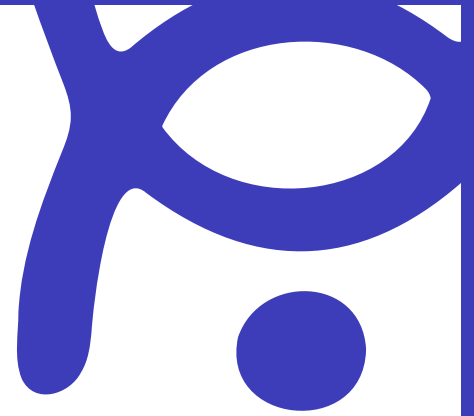
- Vi erbjuder mångsidig information på förhand om lokalerna, verksamhetens innehåll och vad deltagandet förutsätter.
- Vi berättar också om eventuella hinder så att unga kan framföra behov av anpassningar i förväg.
- Det finns en tydlig och lättillgänglig väg för att ställa frågor om tillgängligheten i våra lokaler och vår verksamhet.

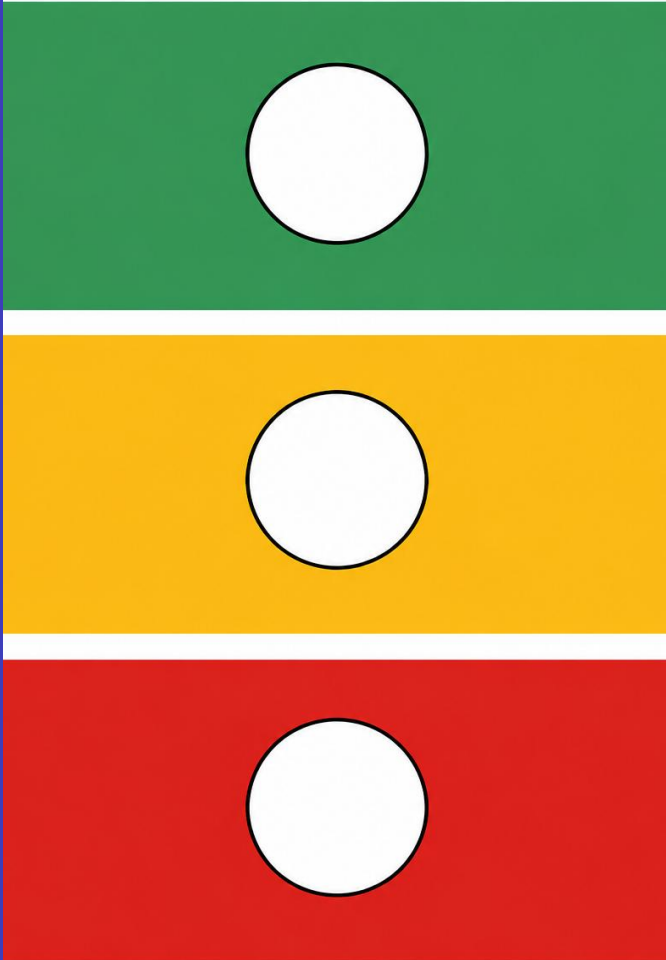
Vi beaktar digital tillgänglighet i vår kommunikation.

Exempel:

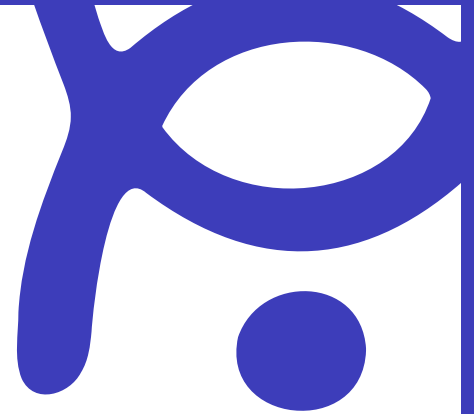
- Vi utvärderar regelbundet hur lätt vårt innehåll är att förstå och hitta.
- Information om vår verksamhet finns tillgänglig på lätt svenska.

**Bilderna vi använder i vår
kommunikation speglar mångfald.**

Tips och länkar

- [Antirasism i ungdomsarbete -handboken](#) (Fredsfostran)
- [Kartläggingsblanketter och checklistor för att bedöma tillgänglighet](#) (Invalidförbundet)
- [Verksamhetsmodell för att ingripa i hatretorik](#) (Helsingfors stad)

Material på finska:

- [Hyvät käytänteet rasisminvastaisessa työssä](#) (Kuntaliitto)
- [Palvelujen saavutettavuuden kartoittaminen](#) (Invalidiliitto)
- [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu](#) (Nuorisoala ry)
- [Yhdenvertaisuus- ja moninaisuusosaamisen opas](#) (Nuorisoseurat & Kansalaisfoorumi)